

Psychosociální intervenční tým ČR

Ekumenická bohoslužba

Na paměť a památku

4.12.2007 v Husově sboru CČSH, Havlíčkův Brod

Vstup

Za varhanního preludia přichází předsedající a přísluhující. Všichni stojí.

Předsedající (P): Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Lid (L): Amen.

P: Milí přátelé, buďte vítáni všichni, kdo přicházíte na tyto ekumenické bohoslužby. Zdravím vás pozdravem apoštolů: Milost vám a pokoj od Boha, Otce našeho, a Pána Ježíše Krista.

L: Amen.

Uvedení

Konferenciér přivítá přítomné, představí přísluhující a uvede do smyslu konání bohoslužby.

Konferenciér (K):

Vážení, všichni, kdo jste se zde shromáždili k dnešní ekumenické bohoslužbě konané rok a den poté, co primář ARO oddělení zdejší nemocnice zveřejnil podezření na vraždy na svém oddělení na tiskové konferenci.

Před tváří Toho, kdo zná naše nejnepříjemnější pocity, chceme svou přítomností uctít památku obětí: zavražděných pacientů, jejich rodin a blízkých, zdravotníků, které tragicky ohrozil spolupracovník, a mnoha dalších znejistělých nemocných i zdravých – nás všech.

Uznáváme, že jsme jen hliněné nádoby a víme, že dříve či později každá nádoba doslouží. Ve chvílích, kdy se naše životní jistoty i život sám hroutí, jsme vděční za blízkost druhých, za rodinu a přátele, i za snahu těch, kteří si vybrali nelehké povolání léčit a uzdravovat.

Věříme, že akt zveřejnění podezření, byť se mnohým může zdát, že přišel pozdě, v sobě od počátku obsahoval zprávu o naději, že díky čestnosti a odvaze je možné se pokusit zlu učinit přítrž. Svou přítomností zde tak chceme vyjádřit důvěru a podporu všem, kdo se čestně a slušně snaží pomáhat svým bližním. A také ukázat svou víru v to, že všemožná selhání, zlo a neštěstí nás v životě učí rozhodovat se zas a znovu pro dobro.

Dovolte mi vážení a milí přítomní, abych vás všechny přivítal jménem pořadatelů této bohoslužby, členů Psychosociálního intervenčního týmu a zástupců zdejších křesťanských obcí, bez jejichž podpory a spoluúčasti bychom tuto bohoslužbu mohli stěží konat.

Vítám zde především, jsou-li mezi námi, pozůstalé a blízké obětí. Vážíme si toho, že přišli mezi nás.

Vítáme zde zástupce nejvyšší krajské i místní občanské samosprávy, kteří přišli, aby opět vyjádřili podporu tomuto kroku, který má vést k obnovení důvěry mezi námi všemi a děkujeme jim za jejich vstřícnost a podporu.

Vítáme mezi námi také ředitele nemocnice pana MUDr. Víta Kaňkovského.

Kyrie

Předsedající vyzve přítomné:

P: Většinou jsme vedeni, abychom se modlili za to, aby se nějaké neštěstí nestalo. Ale co když už se neštěstí stalo – jak se potom máme modlit? – Zřejmě jinak, než jsme zvyklí...

Proto se zaposlouchejme do slov těch, kdo s Bohem procházeli (a nakonec prošli) obdobím úzkostí a bolestí, a kdo nám zanechali své zkušenosti v Bibli.

P: Pane, Ty jsi mocnější než všechno ostatní. Stvořil jsi nebesa i zemi. Každý život patří Tobě a každý člověk se vším, co má, je ve Tvých rukou. Není místa, kam by Tvá moc nedosáhla. Pane, smiluj se.

L: Pane, smiluj se.

P: Ty máš moc svým dotykem otevřít oči slepým, povzbudit k chůzi chromé, rozvázat jazyk němým, uklidnit rozhněvané a posílit plačící. Není životní cesta, kterou bys Ty sám nešel a na které bys nebyl s námi. Kriste, smiluj se.

L: Kriste, smiluj se.

P: Pane, Ty máš moc obveselit smutné a odvržené, občerstvit neklidné a unavené – všechny, staré i mladé po celé zemi. Není člověka, o kterého by ses nestaral. Slíbil jsi nám to v čase bolesti. Pane, smiluj se.

L: Pane, smiluj se.

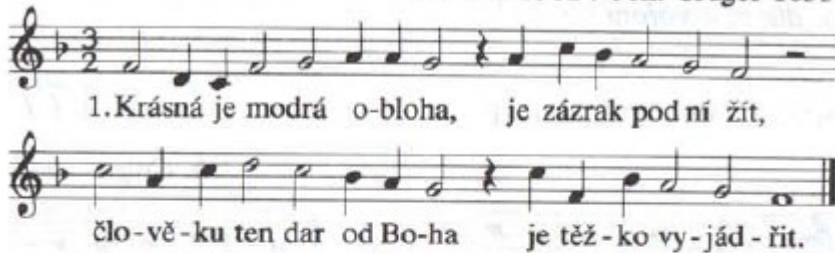
P: Smiluj se nad námi, Všemohoucí Bože, v čase, když je kolem nás. V tomto čase se k nám znovu vrací obavy i hněv - a je pro nás obtížné Ti důvěřovat. Někdy nejsme schopni zabránit zlu v jeho cestě..

Dej, Bože, ať důvěra a ne strach, ať láska nikoliv nenávisť vládne našim životům; vstupuj do neporozumění; dej nám sílu snášet obavy i hněv, odpusť nám naše hříchy a ved' nás po své cestě ke tvému království.

L: Amen.

Píseň: Krásná je modrá obloha

178

KRÁSNÁ JE MODRÁ OBLOHA
Ženeva 1562 / Joh. Crüger 1653

1. Krásná je modrá o-bloha, je zázrak pod ní žít,
člo-vě-ku ten dar od Bo-ha je těž-ko vy-jád-řit.

2. Často však světlo svítání / zastře strach z večera, / když člověk pozná zklamání / a zmizí důvěra.

3. Víc nežli smutek loučení / je jenom tichý hlas, / který náš život promění / a neopustí nás.

4. Ten tichý hlas nám zvěstuje, / že život má svůj cíl, / a kdo v životě miluje, / u Boha zvítězil.

5. Zvítězil, i když umírá / a jde vstříc setkání, / nový věk se mu otvírá / a píseň nová zní.

6. Dej, Bože, ať umíme přát / všem lidem kolem nás / tu sílu, kterou mít a znát / nás naučil tvůj hlas.

7. Hlas, který přišel na zemi / a zazněl na kříži, / hlas, k němuž všechno stvoření / nevědouc vyhlíží.

8. Krásná je modrá obloha, / je zázrak pod ní žít, / písněmi ten dar od Boha / můžeme vyjádřit. *Podle P. Gerhardta P. Pokorný*

Vstupní modlitba

P: V důvěře, že Bůh je podle svého zaslíbení mezi námi, jsme zváni vnitřně se připojit k myšlenkám modlitby:

P: Modleme se.

**Hospodine, Bože pokoje a smíření,
voláme k tobě v tomto nepokojném světě.**

I rok poté, co jsme se dozvěděli o zlých činech ve zdejší nemocnici, cítíme tíseň i nespravedlnost.

Cítíme také ale podporu lidí kolem nás a podporu Tvou. Za to ti děkujeme.

Bože, ty jsi stále s námi - v zármutku i pochybnostech.

Proto tě tváří v tvář zlobě i utrpení prosíme:

posilni naši víru, abychom mohli čelit beznaději,

upevni naši lásku, aby zahnala strach,

daruj nám odvahu, abychom neklesali na mysli, ale dokázali čelit zlu ve všech jeho podobách.

Skrze Krista, tvé trpícího a oslaveného Syna a našeho Pána,

který s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje na věky věků.

L: Amen.

Bohoslužba slova

Následuje čtení ze Starého zákona, ze Žalmů a z Evangelia. U čtení všichni sedí (postaví se jen na evangelium; pak se zase posadí).

Lektor 1 (někdo z lidu): Poslyšme slova z první biblické knihy, starozákonní knihy Genesis.

Genesis 32,23-33,4 (Jákovův zápas)
Žalmista: žalm (responzoriálně zpívaný) - Ž 130

Lektor 2 (někdo z přísluhujících duchovních): Poslyšme Ježíšova slova z evangelia podle Matouše.

Matouš 6, 9b-15 (Otče náš...)

Kázání (Jiří Weinfurter)

Vážení přátelé, když učedníci žádají svého Mistra: „Pane, nauč nás se modlit,“ Ježíš prosloví modlitbu, která se stala neodmyslitelnou součástí života všech křesťanů. A nejen to, modlitba známá jako „Otčenáš“ nebo „Modlitba Páně“ vytváří základ duchovního odkazu evropské civilizace. Na tom by snad nebylo nic překvapivého.

Co však může překvapit a snad i zaskočit jsou slova, která po této modlitbě bezprostředně následují. „Jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec; jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec neodpustí vaše přestoupení.“ To je odvážné a nečekané završení známé modlitby. Chce snad tím Ježíš říct, že celý její obsah lze shrnout v jedno jediné téma – odpuštění, smíření? A nejen to. Naše rozpaky mohou ještě růst. Vždyť aby došlo k opravdu hlubokému a osvobodivému smíření, nestačí přece pouze chtít, nestačí se jen rozhodnout, nezáleží jen na nás, nezáleží jen na naší, byť i dobré vůli. Zdá se, jakoby Ježíš ani nevnímal tu ohromnou tíži, která s každou vinou na člověka doléhá. Možná to také znáte, člověk by rád vyšel vstříc, nabídne i ruku na usmířenou... a nedostane se mu žádné odezvy – vyřčené pozvání zazní do prázdna, nabídnutá ruka zůstane viset ve vzduchu. Nebo naopak. Když jsme sami vyzváni, abychom ukončili vleklé napětí ... a v té chvíli se v nás cosi vzpříčí, sami nejsme schopni udělat jediný vstřícný pohyb, ruce se sevrou v pěst, celé naše tělo ztuhne a zkoprní.

A konečně, právě v naší souvislosti může zaznít oprávněná námitka, jak se k tomu všemu má spravedlnost? Jak k tomu přijdou všichni ti, kteří se cítí poškození, potupeni, oklamáni. Je vůbec možné mluvit o smíření, když vina nebyla jasně pojmenována, když viník nebyl s definitivní platností zřetelně označen? Není v takové situaci předčasné jakkoli se zmiňovat o odpuštění, nebude tím hranice mezi vinou a právem setřena, nevyjdou z toho všeho viníci nakonec příliš lacině?

Právě na pozadí všech těchto otázek a pochybností by nám mohl příběh setkání Jáкова s Ezauem (který jsme slyšeli v prvním biblickém čtení) vyznít až příliš neuvěřitelně a idylicky. Dva bratři, kteří byli po dlouhá léta až k smrti znesvářeni, si najednou padnou do náručí. A to ne proto, aby si znovu šli po krku, aby si vzájemně bodli kudlu do zad, ale naopak. Aby se s důvěrou, bez úskoků a vedlejších úmyslů, v slzách osvobozujícího uvolnění objali. Jakoby se nic nestalo.

Psychosociální intervenční tým ČR

A přitom se stalo. A ne málo. A nejen na počátku jejich narození. Nejen protože již v lůně matky mezi nimi docházelo k vzájemným potyčkám. Právě pro svou vytrvalost v konfliktu s Ezauem si Jákob vysloužil přezdívku „Patudržka“. A když zneužil slabší chvílky svého bratra, a pak i svého otce, můžeme ve významu jeho jména zaslechnout ještě ostřejší tón: Jákob – Podrazák. Vzájemné smíření těchto dvou bratří tedy vůbec není samozřejmé a jednoduché. A trvalo to skoro celé věky, než k tomu dospěli. Vůbec se pak nelze divit, že se Jákob setkání s Ezauem obává a že je Ezau podezírán ze snahy Jákoba, i celou jeho rodinu vyvraždit.

Proto také Jákob s takovou zarputilostí zápasí při přechodu potoka Jabok s tajuplnou a neznámou bytostí o požehnání. Zápasí totiž o naději, zápasí o budoucnost, zápasí o svobodu od té ohromné zátěže, která je plodem každého konfliktu. A zvláště je-li to konflikt bytostný, je-li dlouhodobý, dotýká-li se skutečností, lidí, na kterých nám hodně záleží.

Co je ale důležité – i dnes pro nás. Že z tohoto zápasu Jákob nevychází jako hrdina – nedotčen, nepoznamenán, nepřemožen. Naopak. Ačkoli se mu dostane silného povzbuzení, ačkoli je v odvaze setkat se s znesvářeným bratrem posílen požehnáním, vychází mu právě skrze toto požehnání vstříc raněn. Raněn a ochromen na jednom z nejcitlivějších míst lidského těla. Proč? Protože žádné smíření nikdy není bezbolestné. Právě protože vinu a spravedlnost neobchází a nesmazává. Je to bolestný proces, který naopak zápas o spravedlnost musí doprovázet. Bez šance na smíření by totiž úsilí o spravedlnost navždycky zůstalo neunesitelným břemenem, na jehož konci by bylo jen naprosté vyčerpání, pocit bezmoci a zbytečnosti všeho toho, čím člověk žil a o co v dobré víře usiloval.

Nechme se tedy tímto příběhem i Ježíšovou výzvou inspirovat i dnes a pro tuto chvíli. Právě z poznání, že každé, i sebemenší odpuštění je osvobozující – přípravou pro ty nejtěžší zápasy... z tohoto poznání roste stará tradice – těm, kteří jsou právě nyní v naší blízkosti přát pokoj

Pozdravení pokoje

Kazatel vyzve v návaznosti na kázání přítomné k podání ruky okolostojícím a předání pozdravu pokoje:

Zkusme tedy nyní, neseni tímto příběhem, učinit vstřícný krok k těm, kteří jsou nám v této chvíli na blízku a na znamení ochoty hledat cesty smíření, bránit zlu a hájit dobro, zkusme nyní těm, kdo stojí kolem nás podat ruku se slovy „Pokoj tobě“, nebo jiným pozdravem, který je vám vlastní.

Symbolický úkon

Všichni se posadí. Předsedající uvede následující symbolický úkon:

P: Nyní zapálíme svíce, které jsou tady před oltářem. Zapálení svící může být třeba službou těm, na které vzpomínáme. Zapálené svíce mohou být také znamení něčeho, co není možné vyjádřit slovy. Mohou být rovněž symbolem naděje – světlem, které svítí v temnotách.

Psychosociální intervenční tým ČR

Následuje symbolický úkon – jeden z přísluhujících pronáší následující modlitbu na východní straně a přitom zapaluje svíčky:

S1: Zapalujeme východní světlo ve jménu Toho, který je jeho tvůrcem, stvořitelem místa, odkud i samotné slunce vychází. Jako svůj nejdokonalejší výtvar nás chrání a dává nám do našich životů světlo, poznání, naději i nové síly.

Zapálí se první svíce – na východní straně. Shromáždění zpívá zpěv „Před tebou, Pane, temno ztrácí sílu svou“. Další z přísluhujících přistoupí ke svíci na jižní straně.

S2: Zapalujeme jižní světlo ve jménu Toho, který dovoluje ptákům, aby se pravidelně vraceli z jižních krajín a přinášeli s sebou nová semena, nový život, růst. Nás pak provází útechou, pohlazením, posilou, odhodláním znova začínat.

Zapálí se druhá svíce – na straně jižní. Shromáždění zpívá zpěv „Před tebou, Pane, temno ztrácí sílu svou“. Další z přísluhujících přistoupí ke svíci na západní straně.

S3: Zapalujeme západní světlo ve jménu Toho, který dovoluje slunci se sklonit a zapadnou za obzor. Naším zemřelým dává místo k poslednímu přebývání. Nám pak moudrost a zkušenosti; pochopení některých našich bolestí a temných chvil.

Zapálí se třetí svíce – na straně západní. Shromáždění zpívá zpěv „Před tebou, Pane, temno ztrácí sílu svou“. Další z přísluhujících přistoupí ke svíci na severní straně.

S3: Zapalujeme severní světlo ve jménu Toho, který přivádí od severu silné větry a drsný chlad, který je Duchem zkoušení, kázně a očištění, uzdravení a síly. Který v nás může posílit moc nad našimi životy, může přinést více rovnováhy a harmonie do našeho světa.

Zapálí se čtvrtá svíce – na straně severní. Shromáždění zpívá zpěv „Před tebou, Pane, temno ztrácí sílu svou“. Na závěr předsedající pronese žehnací modlitbu:

P: Bože, děkujeme Ti za to, že jsi stvořil světlo, aby nám svítilo na cestu.

Děkujeme Ti za lásku,

která dává našemu putování směr a smysl.

Ukazuješ nám cestu kolem propastí,

i když se na takovou pouť necítíme dost silní.

Dáváš nám jako oporu ty, kteří jdou s námi a posilují nás, když jsme slabí;

povzbuzují nás, když se nám zdá, že jsme v koncích.

Děkujeme Ti za všechny, kdo byli na cestě před námi:

-za Jákoba, který s tebou urputně zápasil;

-děkujeme za krále Davida, který Tě ztrácel, a přesto Tě nikdy nepřestal hledat;

-za trpícího Jóba; který trpěl a přesto ti dobrořečil

-za pochybujícího Zachariáše i odvážně věřící Marii.

Především jsme Ti však vděční za Toho, který jde s námi naší cestou: Ježíše Krista.

On osvětluje naši cestu.

Otevírá oči.

Posiluje nás, abychom šli v jeho šlépějích.

Psychosociální intervenční tým ČR

Děkujeme Ti, Otče, za Ježíšova slova i jeho příklad: svým životem učil věřit v Tebe a v cestu života.

Svou smrtí ukázal naději, která zůstává, i když je vše ztraceno.

Svým vzkříšením ukazuje svou lásku, která obnovuje všechny, kdo se cestou znavili a zestárlí.

Otče, sešli nám svého Ducha, abychom měli oči pro potřeby jiných poutníků.

Sešli nám svého Ducha, abychom se setkali s Kristem, který cestou, pravdou i životem nyní i na věky.

L: Amen.

Přímluvy

Po chvíli ticha se všichni postaví a předsedající vyzve všechny přítomné k přímluvám. Jednotlivé prosby, zakončené slovy „...za to tě prosíme“, přednáší přísluhující nebo zástupci shromáždění. Lidé odpovídají zvoláním „**Pane, smiluj se**“.

P: Jako ti, kdo počítají s Boží přítomností ve svých životech, nemusíme zůstat němí tváří v tvář utrpení a smrti. Vše, co nám bere dech i vhodná slova, můžeme vložit do modlitby, volání k Bohu.

nebo

P: V důvěře, že má smysl předkládat své myšlenky a prosby Bohu, připojme se vnitřně k následujícím přímluvným modlitbám: ke každé prosbě, která je i vaší prosbou, se můžete připojit společným zvoláním: Pane, smiluj se.

Přísluhující pak říkají následující prosby, na které shromáždění odpovídá:

Pane, opět po roce nechceme zapomenout na všechny, kterým mrazivě stoupilo do života slovo Heparin. Myslíme na zesnulé, na pozůstalé, na ty kteří zázrakem přežili. Přimlouváme se za ty, kterým stále svazuje ruce i nohy smutek, hořkost, nedůvěra. Pane, jak nezapomenout a přitom žít s radostí a odvahou? Jak žít s radostí a odvahou a přitom nezapomenout? Pane, dávej všem dotčeným lidem svůj pokoj a naději v dobrou budoucnost. Za to tě prosíme: *Pane, smiluj se.*

Pane, také se stále přimlouváme za lékaře, kteří berou na svá bedra rozhodnutí týkající se zdraví a života nás ostatních. Přitom často sklízejí jen zlobu a zášť. Pane, jako nejvyšší lékař tohoto světa, jsi také musel mnoho vytrpět – i tu zlobu a zášť. Prosíme dávej lékařům a zdravotníkům vědomí opory ve tvé vůli, dávej jim znova a znova sílu a dej jim objevit pevné základy pro poslání být pro druhé. Za to tě prosíme: *Pane smiluj se.*

Za třetí prosíme znova, uč nás odpouštět našim viníkům i tváří tvář těžkým vinám. Kéž za svými viníky dokážeme vidět lidské osudy, často smutné tragické a neutěšené. Zlo se neptá a ničí na všech stranách. Pane prosíme tě o důvěru k sobě navzájem. Dávej nám pro život dost důvěry, naděje a lásky. Za to tě prosíme: *Pane smiluj se.*

Psychosociální intervenční tým ČR

Čtvrtou prosbu směřujeme k viníkům. Dnes stále prosíme, aby dovedli přijmout odpovědnost za své konání, aby tak mohli s plným vědomím prosit o odpuštění a nelézt cestu ke smíření. Sami ze svých životů víme, že jiné cesty nejsou možné. Za to tě prosíme: *Pane smiluj se.*

Za páté se dnes chceme přimlouvat za novináře, za jejich poctivost, slušnost i lidskost. Nám dávej hlas, který to po nich bude žádat a jejich práci podle toho hodnotit. Dávej novinářům sílu unést odpovědnost za to, že svou prací vytváří obraz o tomto světě a naší společnosti. Prosíme, aby dovedli ve všech tragických událostech hledat hrdiny a vzory k následování. Za to tě prosíme: *Pane smiluj se.*

Šestou prosbu chceme i dnes věnovat těm kteří spravují a chrání věci obecné. Myslíme na policisty i politiky. Dávej jim odvahu se důsledně chopit práva a spravedlnosti, stavěj jim do cesty i vděčné lidi, kteří dovedou poctivost ocenit. Pane, dávej jim dost síly a moudrosti pro jejich poslání. Za to tě prosíme: *Pane, smiluj se.*

Při sedmé prosbě myslíme na adventní a vánoční čas. Kéž ho dovedeme dobře uchopit, vzít jej jako příležitost myslet na druhé, na slabé, odvržené, kéž dovedeme pravdivě hledět na svůj život a přitom neztratit výhled k betlémskému světlu, k naději, která přišla v podobě slabého a přitom láskyplného Ježíše Krista. Prosíme, abychom našli opravdový pokoj a mír v sobě, k tobě a svým bližním. Pane. Za to tě prosíme: *Pane, smiluj se.*

Při osmé přimluvě se chceme ztišit docela, tiše myslet na to s čím jsme sem dnes přišli, co nás vnitřně zaměstnává, co nás bolí a co třeba nedovedeme vyslovit, ale chtěli bychom to měnit... Za to tě prosíme: *Pane, smiluj se.*

P: Můžete (přijít sem k mikrofonu a) přidat své prosby. Jakékoliv...

P: Náš Bože, dáváme Ti vše, co máme v sobě. Svěřujeme Ti, své prosby obsahující naše pochybnosti, snad i výčitky, otázky, naděje, přání... To všechno v nás touží po lepším světě; tím vším Tě hledáme – Tebe, který nás miluješ; Tebe, se kterým dokážeme unést každý smutek i bezradnost. Ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

Otče náš

Všichni – pokud mohou – se postaví. Pak je předsedající vyzve, aby se společně modlili.

P: Voláme pak k tobě, Bože ještě modlitbou, kterou nás učil sám Pán Ježíš a která nás spojuje s křesťany různých vyznání všech věků a míst:

Všichni:

Otče náš, jenž jsi na nebesích,

posvět' se jméno Tvé.

Přijď království Tvé.

Bud' vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes

a odpusť nám naše viny,

jako i my odpouštíme našim viníkům.

**A neuved' nás v pokušení,
ale zbav nás od zlého.
Neboť Tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.**

Preludium (varhany)

Oznámení

Konferenciér:

Vážení přítomní, naše bohoslužba se chýlí ke konci. Ještě však, než vyslechneme závěrečné požehnání, dovoluji mi několik stručných technických informací.

Z dřívějších oznámení a nakonec i z letáčků, které jsme vám rozdávali, jste se mohli dozvědět, že po skončení bohoslužby bude v přilehlém sále zdejšího chrámu probíhat přednáška psycholožky paní doktorky Baštecké "Výroční reakce lidí zasažených neštěstím" s následnou besedou a možností individuálních rozhovorů. K této přednášce, besedě a rozhovorům jste nyní všichni srdečně zváni.

Nyní mi dovoluji připomenout jednu nedořešenou věc. V lednu, kdy jsme pořádali bohoslužbu v nedalekém klášterním kostele Svaté Rodiny někteří z přítomných hledali kam mají dát peníze na sbírku. My jsme sbírku nevyhlašovali, ale i přesto se nějaké peníze vybraly. Bylo to asi 600,-Kč a použili jsme je na konec na náklady spojené s pořádáním bohoslužby. Všem tehdejším dárcům děkujeme.

Dnes jsme se ale dohodli, že sbírku vyhlásíme. Společně jsme se sjednotili na názoru, že bychom rádi vybrali peníze na zasazení stromu – lípy. Abyste na zasazení tohoto stromu důvěry a smíření zde v Havlíčkově Brodě mohli přispět i vy, umístili jsme při východu z chrámu košíčky. Všem dárcům předem děkujeme. O osudu vybraného obnosu vás dále budeme informovat. Lípu bychom chtěli zasadit co nejdříve to bude technicky možné a také až bude jasné kam by si havlíčkobrodští občané přáli tento strom zasadit.

Závěrem mi dovoluji abych vám všem, kteří jste přišli a svou přítomností podpořili konání dnešní bohoslužby, vyjádřil hluboký dík.

Nyní prosím povstaňte a vyslechněte požehnání.

Požehnání

Potom předsedající všem udělí požehnání (se vztaženýma rukama).

Přijměte srdcem Boží požehnání:

P: Boží pravda, kterou žádná temnota nezahálí, ta ať Vám svítí na cestu, kdybyste bloudili.

P: Boží naděje ať je vám budoucností, tam kde jiní nevidí nic než tmu, ať vás chrání před strachem z lidí i příštích dnů a let.

P: Boží láska, bez které se vše mění v poušť, ať vám dodává chuť do života a radost z toho, že tu můžeme být; Boží láska, ať vás naplní pokojem.

P: Ať nám žehná všemohoucí Bůh Otec i Syn i Duch svatý.

L: Amen.

P: Jděte v pokoji.

L: Amen.

Píseň Zůstaň s námi, Pane
401 Zůstaň s námi

Miloš Rejchrt

Ref. Zů - staň s ná - mi, Pa - ne, když se stmí - vá,
 zů - staň s ná - mi, den se na - chý - líl. Zů - staň s ná - mi, už se při - po -
 - zdí - vá, zů - staň s ná - mi, když u - bý - vá sil.
 1. Nad bá - zli - vou du - ší a nad sla - bým tě - lem slí - tuj se, Pa - ne,
 lač - ným chléb svůj dej, u své - ho sto - lu teď
 buď nám ho - sti - te - lem a v prázd - ný ka - lich no - vé ví - no vlej. Ref.

2. Otevírej oči, které nevidí tě,
 nevidí pravdu, znají jenom klam.
 Důvěru probuď v nás, jakou mívá dítě,
 promluv k nám, Pane, řekni Pokoj vám! Ref.
3. Do svých ran vlož ruce skleslé pochybnosti,
 zrno v zem vsáté zas nám připomeň,
 pozvání k slávě tvé, bílé roucho hostí,
 čas, který chystá přebohatou žeň.

Miloš Rejchrt

Odchod sloužících

V zadní části kostela probíhá sbírka (někdo poblíž drží službu a zajistí nakonec odnos peněz a jejich zapsání)

U východu z kostela se rozdávají zájemcům texty případných „kontaktů“ a popřípadě texty „modliteb na doma“.

Kontrolní seznamy

Předměty, které je třeba připravit

- čtyři velké svíce na velkých svícnech, umístit je do tvaru kříže – čím dále od sebe, tím lépe
- velkou Bibli v ekumenickém překladu se založenými čteními
- mikrofony (nejlépe přenosné)
- program bohoslužby pro přítomné (sloužící i účastníky „z lavic“ pro lepší orientaci (co bude následovat, jak odpovídat, kdy stát...), vč. okopírovaných písní s notací
- viditelně označenou ošatku na sbírku

Sloužící

- předsedající (P):
- sloužící 1 (S1):
- sloužící 2 (S2):
- sloužící 3 (S3):
- sloužící 4 (S4):
- další sloužící:
- konferenciér:
- lektor 1:
- lektor 2:
- žalmista:
- kazatel:
- varhaník:

Asistence

- služba u sbírky:
- rozdávání modlitby, event. dalších materiálů:
- psychosociální asistence: